

Έγγραφο συνόδου

B9-0233/2019

10.12.2019

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δηλώσεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής
σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού
σχετικά με την πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές
(2019/2803(RSP))

**Mairead McGuinness, István Ujhelyi, Frédérique Ries, Martin Häusling,
Luisa Regimenti, Pietro Focchi, Kateřina Konečná**

εξ ονόματος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας
των Τροφίμων

B9-0233/2019

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές (2019/2803(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 1ης Ιουνίου 2018, σχετικά με την πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές (COM(2018)0395),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 2ας Φεβρουαρίου 2016 σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα¹,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 15ης Νοεμβρίου 2017, σχετικά με ένα σχέδιο δράσης για τη φύση, τον άνθρωπο και την οικονομία²,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 16ης Ιανουαρίου 2019, σχετικά με την ενωσιακή διαδικασία έγκρισης φυτοφαρμάκων³,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή δρομολόγησε την πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές την 1η Ιουνίου 2018, ανταποκρινόμενη στις εκκλήσεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της μείωσης των επικονιαστών·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν ήδη διεξαχθεί πολλές έρευνες σχετικά με τα αίτια της μείωσης των επικονιαστών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή των πορισμάτων αυτών των ερευνών δεν είναι ικανοποιητική·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι άγριοι επικονιαστές διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην επικονίαση των καλλιεργειών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μέλισσες υποστηρίζουν αυτήν τη συμβολή·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επικονίαση από μέλισσες απλώς συμπληρώνει και δεν υποκαθιστά την επικονίαση από ένα ευρύ φάσμα ειδών εντόμων⁴, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι μονήρεις μέλισσες, οι πεταλούδες, οι συρφίδες και τα σκαθάρια·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 11 Οκτωβρίου 2019, η Διεθνής Ένωση για τη Διατήρηση

¹ EE C 35 της 31.1.2018, σ. 2.

² EE C 356 της 4.10.2018, σ. 38.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2019)0023.

⁴ Garibaldi, L. A. et al, *Wild Pollinators Enhance Fruit Set of Crops Regardless of Honey Bee Abundance*, 2013.

της Φύσης (IUCN) απηύθυνε επείγουσα έκκληση για μαζική κλιμάκωση της δράσης για τη διατήρηση των ειδών ως απάντηση στην κλιμακούμενη κρίση της βιοποικιλότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η IUCN ζήτησε από τις κυβερνήσεις του κόσμου να ανακόψουν τη μείωση των ειδών και να αποτρέψουν την εξαφάνιση ειδών από τον άνθρωπο έως το 2030, καθώς και να βελτιώσουν την κατάσταση διατήρησης απειλούμενων ειδών με σκοπό την εκτεταμένη ανάκαμψη έως το 2050·

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές παρέχουν σημαντικές άμεσες και έμμεσες οικοσυστημικές υπηρεσίες, όπως η επικονίαση, ο έλεγχος παρασίτων, η διατήρηση της ποιότητας του εδάφους και των υδάτων και η αισθητική του τοπίου·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι χρειάζονται συνεχείς προσπάθειες προκειμένου να αναγνωριστεί η σημασία των επικονιαστών για τη γεωργική παραγωγικότητα·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μόνο στην Ένωση, το 78 % των ειδών άγριων λουλουδιών εξαρτώνται, τουλάχιστον εν μέρει, από την επικονίαση από ζώα⁵·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν ανεπαρκή δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με τα έντομα επικονιαστές εκτός από τις μέλισσες και τις πεταλούδες·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές περιλαμβάνουν έντομα, όπως οι μέλισσες, οι συρφίδες, οι πεταλούδες, οι σκώροι, τα σκαθάρια, οι σφήκες και οι θρίπες, θηλαστικά, όπως οι νυχτερίδες, και πτηνά·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η υγεία των επικονιαστών είναι ουσιώδης για τη γεωργική δραστηριότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεδομένου ότι το 84 % των φυτικών ειδών⁶ και το 76 % της ευρωπαϊκής παραγωγής τροφίμων εξαρτώνται από την επικονίαση που πραγματοποιούν τα έντομα· λαμβάνοντας υπόψη ότι έως 15 δισεκατομμύρια EUR της ετήσιας γεωργικής παραγωγής της ΕΕ αποδίδεται άμεσα στους επικονιαστές⁷·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές αντιπροσωπεύουν έναν από τους σημαντικότερους δείκτες υγείας του περιβάλλοντός μας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στατιστικές και οι τάσεις από όλη την Ευρώπη, αν και μερικές φορές μη πλήρεις, καταδεικνύουν όλες την ανησυχητική μείωση των πληθυσμών επικονιαστών·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σαφές πως η κατάσταση διατήρησης των πεταλούδων και των ημιφυσικών λειμώνων τους είναι κακή και συνιστά αντιπροσωπευτικό στοιχείο της κατάστασης των άγριων μελισσών, των συρφίδων, των σκώρων και άλλων επικονιαστών·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο 56 είδη επικονιαστών προστατεύονται από την οδηγία

⁵ Potts, S., κ.λπ., (2015), *Status and Trends of European Pollinators. Key Findings of the STEP Project*, Pensoft Publishers, Σόφια, σ. 72.

⁶ Potts, S., κ.λπ., (2015), *Status and Trends of European Pollinators. Key Findings of the STEP Project*, Pensoft Publishers, Σόφια, σ. 72.

⁷ Gallai, N., κ.λπ., (2009), *Economic Valuation of the Vulnerability of World Agriculture Confronted with Pollinator Decline*, *Ecological Economics* 68.3, σ. 810-821.

92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (οδηγία για τους οικοτόπους)⁸ και ότι το 67 % των αξιολογήσεων για τα είδη αυτά δεν είναι ευνοϊκές·

- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει δρομολογήσει πολλά δοκιμαστικά σχέδια και πολλές προπαρασκευαστικές ενέργειες για την περαιτέρω μελέτη της μείωσης των επικονιαστών και την ανάπτυξη συγκεκριμένων λύσεων, ώστε να μετριαστεί η ανησυχητική μείωση των πληθυσμών των επικονιαστών⁹.
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να προστατευθούν επαρκώς και να αποκατασταθούν οι επικονιαστές, θα πρέπει να περιοριστεί σημαντικά η χρήση βλαβερών για τους επικονιαστές και την τροφή τους φυτοφαρμάκων·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρήση ορισμένων φυτοφαρμάκων έχει συνδεθεί με δυσμενείς οικολογικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων κινδύνων τόσο για τις εξημερωμένες όσο και για τις άγριες μέλισσες, που εξασφαλίζουν την επικονίαση των περισσότερων καλλιεργειών σε παγκόσμιο επίπεδο·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 της 21ης Οκτωβρίου 2009 σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά¹⁰, οι επαγγελματίες χρήστες φυτοφαρμάκων πρέπει να τηρούν, επί τουλάχιστον 3 έτη, αρχεία των φυτοφαρμάκων που χρησιμοποιούν, τα οποία θα περιλαμβάνουν το όνομα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος, τον χρόνο και τη δόση της εφαρμογής, την περιοχή και την καλλιέργεια όπου χρησιμοποιήθηκε το προϊόν·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Απρίλιο του 2018, η Ένωση συμφώνησε να απαγορεύσει πλήρως την υπαίθρια χρήση των imidacloprid, clothianidin και thiamethoxam, ουσιών που είναι γνωστές ως νεονικοτινοειδή·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν παρεκκλίσεις έκτακτης ανάγκης όσον αφορά τη χρήση αυτών των νεονικοτινοειδών στην επικράτειά τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αναφορές αυτές θα πρέπει να είναι καλής ποιότητας και να δημοσιοποιούνται· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για το ένα τρίτο περίπου των προϊόντων για τα οποία χορηγήθηκαν άδειες έκτακτης ανάγκης υπήρχαν εναλλακτικές λύσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η EFSA μπορεί να διαδραματίσει ρόλο στην εξέταση

⁸ ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7.

⁹ Συγκεκριμένα, το σύστημα και οι δείκτες παρακολούθησης των επικονιαστών στην ΕΕ· η περιβαλλοντική παρακολούθηση της χρήσης φυτοφαρμάκων μέσω των μελισσών· η μέτρηση του παλμού της βιοποικιλότητας με χρήση του δείκτη του κόκκινου καταλόγου (RLI)· και η ανάπτυξη δέσμης μέσων για τους αγρότες που εφαρμόζουν ολοκληρωμένες πρακτικές διαχείρισης επιβλαβών οργανισμών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

των εγκρίσεων έκτακτης ανάγκης¹¹.

- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρήση της γλυφosatής έχει αποδειχθεί επιβλαβής για τα βακτήρια των μελισσών, γεγονός που συμβάλλει στη μείωση των επικονιαστών και στην απώλεια οικοτόπων·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το έγγραφο καθοδήγησης της EFSA σχετικά με την εκτίμηση επικινδυνότητας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων όσον αφορά τις μέλισσες («κατευθυντήριες γραμμές της EFSA για τις μέλισσες του 2013»), που εγκρίθηκε το 2013 και αντιπροσωπεύει την πλέον επικαιροποιημένη επιστημονική μεθοδολογία αξιολόγησης των κινδύνων των φυτοφαρμάκων για τις μέλισσες *Apis mellifera* και *Bombus spp.* και τις μονήρεις μέλισσες, δεν έχει εγκριθεί πλήρως από τα κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση αυτή υπονομεύει την ορθή εφαρμογή των κριτηρίων έγκρισης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και, ως εκ τούτου, την καλύτερη προστασία αυτών των ειδών·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, εκτός από τον αντίκτυπο των εντομοκτόνων στους επικονιαστές, τα ζιζανιοκτόνα ευρείας χρήσης που χρησιμοποιούνται σε επίπεδο τοπίου, π.χ. ως προφυτρωτικά ζιζανιοκτόνα ή ως ξηραντικές ουσίες, καταστρέφουν τις πηγές τροφής των επικονιαστών εκτός των κύριων εποχών ανθοφορίας των καλλιεργειών, και συμβάλλουν στη μείωση του πληθυσμού·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ακόμη και η πλήρης εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της EFSA για τις μέλισσες του 2013 θα αφήνει τις πεταλούδες, τους σκώρους και τις συρφίδες χωρίς προστασία από το καθεστώς έγκρισης φυτοφαρμάκων·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνδεδεμένοι οικοτόποι επικονιαστών, όπως οι ζώνες ανάσχεσης, οι θαμνοστοιχίες και τα χορτώδη υδατορεύματα, μπορούν να συμβάλουν στον έλεγχο της διάβρωσης του εδάφους και εν γένει στη βελτίωση της βιοποικιλότητας, και είναι δυνητικά χρήσιμοι για τη βελτίωση της ποιότητας της διαθέσιμης τροφής τόσο για τις οικόσιτες μέλισσες όσο και για τους άγριους επικονιαστές·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί οικοτόποι επικονιαστών έχουν κατακερματιστεί σημαντικά και ότι εξειδικευμένα είδη απειλούνται όλο και περισσότερο από την κακοδιαχείριση των οικοτόπων και την κλιματική αλλαγή·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εμφάνιση, διατήρηση και αποκατάσταση περιοχών ανθέων των ιθαγενών φυτών, μεταξύ άλλων και σε αστικές περιοχές, έχουν ουσιαστική σημασία για τους υγιείς πληθυσμούς άγριων επικονιαστών·
- ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι άγριοι επικονιαστές και οι μελισσοκόμοι στην Ευρώπη παρέχουν υπηρεσίες επικονίασης σχεδόν εντελώς δωρεάν· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την κατάσταση που επικρατεί σε άλλα μέρη του κόσμου, όπου το κόστος της επικονίασης συμβαδίζει με άλλες γεωργικές εισροές, όπως

¹¹ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/approval_renewal/neonicotinoids_en

είναι οι σπόροι, τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα·

- ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επικονιαστές προσφέρουν κοινωνικά και πολιτιστικά οφέλη υπό μορφή διορθωτικών μέτρων, προϊόντων, έργων τέχνης και παραδόσεων·
- Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή η σε μεγάλο βαθμό δωρεάν υπηρεσία επικονίασης συμπληρώνει την υπηρεσία των άγριων επικονιαστών και είναι δυνατή μόνον επειδή η κύρια πηγή εσόδων για τους μελισσοκόμους είναι η πώληση μελιού και άλλων μελισσοκομικών προϊόντων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εισαγωγές νοθευμένου μελιού απειλούν την οικονομική βάση της μελισσοκομίας στην ΕΕ·
- ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν εφαρμόστηκαν γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα σε επαρκή κλίμακα σε ολόκληρη την ΕΕ για να αντισταθμιστεί η απώλεια οικοτόπων των επικονιαστών και η μείωση της ποιότητας των οικοτόπων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο οικολογικός προσανατολισμός δεν μπόρεσε να οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση·
- ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ζητήθηκε η θέσπιση ενός δείκτη αντικτύπου των επικονιαστών στις θέσεις της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου στο πλαίσιο της πρότασης κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ (COM(2018)392)·
- ΛΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέσπιση δείκτη για τους επικονιαστές μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών, στην αύξηση της λογοδοσίας και στην καλύτερη κατανόηση του αντικτύπου των πολιτικών και της νομοθεσίας·
- ΛΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπερλίπανση των καλλιεργειών συμβάλλει στη μείωση της εμφάνισης ανθοφόρων φυτών που αποτελούν πιθανή διατροφική βάση για τους επικονιαστές·
- ΛΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπομπές νιτρικών αλάτων ευθύνονται για τον ευτροφισμό και την ανάπτυξη αγρωστωδών, που παραγκωνίζουν τα βότανα και τα άνθη στον λειμώνα, καλύπτουν το γυμνό έδαφος που χρησιμοποιείται ως οικότοπος φωλασμού από πολλούς επικονιαστές, και προκαλούν χαμηλή σκίαση που δημιουργεί ένα ψυχρό μικροκλίμα το οποίο είναι ακατάλληλο για πολλά ενδημικά είδη·

Γενικές παρατηρήσεις

1. αναγνωρίζει την προστιθέμενη αξία της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές για τον καθορισμό στρατηγικών στόχων και μιας σειράς επειγουσών δράσεων που πρέπει να αναληφθούν από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της για την προστασία των επικονιαστών· επικροτεί το έργο που πραγματοποιείται ήδη σε τοπικό επίπεδο για την προστασία των οικοτόπων επικονιαστών·
2. ωστόσο, θεωρεί ότι η πρωτοβουλία δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τα πολλά αίτια της μείωσης των επικονιαστών, τα οποία περιλαμβάνουν τις αλλαγές χρήσης γης, την απώλεια οικοτόπων και τη σύνδεσή τους, τις πρακτικές διαχείρισης εντατικής γεωργίας, τα προϊόντα φυτοπροστασίας, τη ρύπανση του περιβάλλοντος, τις επιπτώσεις παθογόνων και παρασίτων όπως το παρασιτικό άκαρι *Varrona destructor*, την κλιματική

αλλαγή και τα χωροκατακτητικά ξένα είδη¹². θεωρεί ότι πρέπει κατεπειγόντως να υλοποιηθεί η «Προτεραιότητα II: αντιμετώπιση των αιτίων μείωσης των επικονιαστών»·

3. θεωρεί ότι οι επικονιαστές αποτελούν ζωτικό στοιχείο της βιοποικιλότητας και είναι απαραίτητοι για την αναπαραγωγή στα περισσότερα είδη φυτών· αναγνωρίζει ότι η μείωση του πληθυσμού των επικονιαστών επηρεάζει την ποιότητα και την ποσότητα των γεωργικών αποδόσεων και τις οικονομικές αποδόσεις για τους γεωργούς·
4. τονίζει τη σημασία των επικονιαστών για τη γεωργία, την απειλή που αποτελούν για την παραγωγή τροφίμων οι τρέχουσες μειώσεις και την ανάγκη ανάληψης επείγουσας και μετασχηματιστικής δράσης για την προστασία και την αποκατάσταση των επικονιαστών και των υπηρεσιών τους·
5. επισημαίνει τη σημασία της υιοθέτησης μιας ολιστικής προσέγγισης και της αξιολόγησης του αντίκτυπου των υφιστάμενων μέτρων πολιτικής προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η μείωση των επικονιαστών στην Ένωση· τονίζει την ανάγκη εφαρμογής της αρχής της προφύλαξης, προκειμένου να προστατευθούν οι επικονιαστές εν γένει, τόσο οι οικόσιτοι όσο και οι άγριοι·
6. τονίζει την ανάγκη να προστατευθεί η πολυμορφία των ειδών επικονιαστών στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων περίπου 2 000 ειδών άγριων μελισσών και άλλων εντόμων, μεταξύ των οποίων οι μύγες, τα σκαθάρια, οι σκώροι και οι πεταλούδες, και σε όλο τον κόσμο·
7. τονίζει τη σημασία της προώθησης μέτρων που προάγουν τη βιοποικιλότητα τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές, δεδομένου ότι η υγεία και η επιβίωση των επικονιαστών εξαρτώνται από οικοτόπους με μεγάλη ποικιλία ειδών που παρέχουν διάφορους πόρους για τροφή, όπως νέктar και γύρη, σε επαρκείς ποσότητες, καθώς και οικοτόπους φωλεασμού, ζευγαρώματος και διαχείμασης·
8. ζητεί από την Επιτροπή να ενσωματώσει την πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές και τα αποτελέσματά της στην ανάπτυξη της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα μετά το 2020, καθώς και να μετατρέψει τους στόχους της πρωτοβουλίας σε ένα πλήρες πρόγραμμα δράσης για τους επικονιαστές, διαθέτοντας επαρκείς πόρους για τον σκοπό αυτό·

Βιοποικιλότητα και γεωργικές πρακτικές

9. υπογραμμίζει ότι η τόνωση της βιοποικιλότητας και, κατά συνέπεια, η ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας των οικοτόπων επικονιαστών στη γεωργική γη πρέπει να αποτελέσουν βασικό στόχο στην ανάπτυξη της μελλοντικής κοινής γεωργικής

¹² Potts, S.G., κ.λπ., (2016), The Assessment Report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on Pollinators, Pollination and Food Production, Γραμματεία της Διακυβερνητικής Πλατφόρμας Επιστήμης-Πολιτικής για τη Βιοποικιλότητα και τις Οικοσυστημικές Υπηρεσίες, Βόννη, Γερμανία, σ. 552.

πολιτικής (ΚΓΠ), η οποία πρέπει ιδίως να υποστηρίζει τη διατήρηση των περιοχών γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας, τη θέσπιση περιόδων αγρανάπαυσης για τη φύση και τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων και ανόργανων λιπασμάτων, καθώς και να ενθαρρύνει τις πολυκαλλιέργειες και την αμειψισπορά·

10. σημειώνει ότι η μείωση της εξάρτησης από τα φυτοφάρμακα αποτελεί βασικό στόχο της οδηγίας 2009/128/EK σχετικά με την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων¹³. τονίζει ότι η κατάρτιση ενός σχεδίου μείωσης των φυτοφαρμάκων, με σαφείς στόχους, ορόσημα και χρονοδιαγράμματα, θα πρέπει να οριστεί ως στόχος στο εθνικό σχέδιο δράσης κάθε κράτους μέλους το οποίο εγκρίνεται δυνάμει αυτής της οδηγίας και τονίζει επίσης ότι η μείωση των φυτοφαρμάκων θα πρέπει να οριστεί ως «κοινός δείκτης» μέσω του οποίου θα παρακολουθείται η πρόοδος· πιστεύει ότι στην επικείμενη αναθεώρηση της οδηγίας 2009/128/EK πρέπει να περιληφθούν υποχρεωτικοί στόχοι μείωσης σε επίπεδο ΕΕ·
11. ζητεί από την Επιτροπή να επανεξετάσει τα αναθεωρημένα εθνικά σχέδια δράσης που εγκρίνονται δυνάμει της οδηγίας 2009/128/EK και να λάβει κάθε δυνατό μέτρο για να διασφαλίσει την επαρκή προσήλωση των κρατών μελών στην επίτευξη των στόχων μείωσης των φυτοφαρμάκων και στην αναγκαία παρακολούθησή της·
12. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την παροχή συμβουλών υψηλής ποιότητας στους γεωργούς, μέσω εθνικών και περιφερειακών συστημάτων παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, σχετικά με τον τρόπο προώθησης και προστασίας της βιοποικιλότητας και των επικονιαστών·
13. επαναλαμβάνει ότι η επικονίαση είναι ζωτικής σημασίας για τη γεωργική παραγωγή και, ως εκ τούτου, η στήριξη βάσει του πρώτου πυλώνα της ΚΑΠ δεν θα πρέπει να προκαλεί αποδυνάμωση ή απώλεια των υπηρεσιών επικονίασης· ζητεί από την Επιτροπή να εγκρίνει μόνο τα στρατηγικά σχέδια στα οποία λαμβάνεται επαρκώς υπόψη ο παράγοντας αυτός στις σχετικές προϋποθέσεις και τα οικολογικά προγράμματα του πρώτου πυλώνα·
14. τονίζει ότι πολυάριθμα εθνικά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης περιλαμβάνουν ήδη μέτρα για την προώθηση της βιοποικιλότητας και την ενίσχυση των επικονιαστών· παρατηρεί ότι, για να συνεχιστούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω τα εν λόγω προγράμματα και μέτρα, είναι πρωτίστως αναγκαίο να προβλεφθεί επαρκής χρηματοδότηση για τον δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ· τονίζει ότι στο πλαίσιο αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ποικιλομορφία των περιφερειών και των οικοτόπων, καθώς και η ποικιλία επικονιαστών, γεγονός που απαιτεί μια εθνική και περιφερειακή προσέγγιση·
15. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αποδεχτούν την έκκληση του Κοινοβουλίου να περιληφθεί δείκτης επικονιαστών στην ΚΓΠ·

¹³ Οδηγία 2009/128/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 71.

16. τονίζει ότι οι πωλήσεις εντομοκτόνων¹⁴ το 2017 αυξήθηκαν σε σχέση με το 2016 σε 18 χώρες της ΕΕ· εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι στην κατηγορία των υπόλοιπων εντομοκτόνων¹⁵ σημειώθηκε αύξηση των πωλήσεων το 2017 σε σχέση με το 2016 σε 9 από τις 13 χώρες για τις οποίες ήταν διαθέσιμα αυτά τα στοιχεία και ότι η πρωτοβουλία για τους επικονιαστές δεν θεωρεί σημαντική αυτή την τάση·
17. τονίζει ότι μέτρα για τη βιοποικιλότητα και η μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων πρέπει, επίσης, να οριστούν ως στόχος στα στρατηγικά σχέδια των κρατών μελών εντός της ΚΓΠ και ότι η μείωση των φυτοφαρμάκων και η αύξηση της βιοποικιλότητας θα πρέπει να οριστούν ως «κοινοί δείκτες» μέσω των οποίων θα παρακολουθείται η πρόοδος·
18. τονίζει ότι η ανάπτυξη του δείκτη που καταμετρά την ποικιλότητα και αφθονία των επικονιαστών θα επιτρέψει την αξιολόγηση της αποδοτικότητας της ΚΓΠ σε αυτόν τον τομέα·
19. τονίζει ότι, σύμφωνα με την οδηγία 2009/128/ΕΚ σχετικά με τη βιώσιμη χρήση των φυτοφαρμάκων, πρέπει πρώτα να χρησιμοποιούνται μη χημικές μέθοδοι καταπολέμησης των παρασίτων αντί των φυτοφαρμάκων, με στόχο την προστασία των επικονιαστών·
20. καλεί την Επιτροπή να ζητεί συστηματικά τη γνώμη της EFSA σε περίπτωση που τα κράτη μέλη χορηγούν έγκριση έκτακτης ανάγκης για φυτοπροστατευτικά προϊόντα με βάση τα νεονικοτινοειδή, βάσει του άρθρου 53 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009·
21. καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει και να επιβάλει αποτελεσματικά τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2019 για να εξασφαλίσει ένα ελάχιστο πρότυπο όσον αφορά τις κοινοποιήσεις για τις εγκρίσεις έκτακτης ανάγκης σχετικά με τα φυτοφάρμακα, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης να παρέχουν τα κράτη μέλη πλήρεις και λεπτομερείς εξηγήσεις και να δημοσιοποιούν αυτές τις κοινοποιήσεις· επιδοκιμάζει τον ρόλο της EFSA στην εξέταση αυτών των παρεκκλίσεων·
22. τονίζει ότι οι επαγγελματίες χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων θα πρέπει να τηρούν, για τουλάχιστον τρία χρόνια, λεπτομερή μητρώα για τη χρήση, την περιοχή, τη χρονική στιγμή και τη δόση της εφαρμογής των προϊόντων· σημειώνει ότι οι καταγραφόμενες σχετικές πληροφορίες θα πρέπει να τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής κατόπιν αιτήματος, προκειμένου να παρακολουθείται η τήρηση των κανόνων πολλαπλής συμμόρφωσης και να αξιολογείται η επίδοση της ΚΓΠ ως προς τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων σε ολόκληρη την ΕΕ·
23. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση και να

¹⁴ Υπάρχουν δεδομένα της Eurostat για την κατηγορία των εντομοκτόνων και των ακαρεοκτόνων· περαιτέρω δεδομένα υπάρχουν για διάφορες κατηγορίες εντομοκτόνων (πυρεθροειδή, χλωριωμένοι υδρογονάνθρακες, οργανοφωσφορικές ενώσεις, καρβαμιδικές ενώσεις και οξίμο-καρβαμιδικές ενώσεις και άλλα εντομοκτόνα)· διαθέσιμο στην τοποθεσία <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

¹⁵ Περιλαμβάνονται επίσης και τα νεονικοτινοειδή.

προωθήσουν χρηματοδοτικές ευκαιρίες σε αυτόν τον τομέα· επισημαίνει ότι η δημιουργία κοινών μέσων και μοντέλων για την ανάπτυξη στρατηγικών και σχεδίων για τους επικονιαστές με βάση τις υφιστάμενες πρακτικές θα ενθαρρύνει την υιοθέτηση πρόσθετων μέτρων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·

24. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την πλήρη και επείγουσα έγκριση των κατευθυντήριων γραμμών για τις μέλισσες που εξέδωσε η EFSA το 2013, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που αφορούν τη χρόνια τοξικότητα και την τοξικότητα για τις προνύμφες, καθώς και αυτές που αφορούν άλλα είδη εκτός από τις κοινές μέλισσες·
25. καλεί την Επιτροπή να ζητήσει από την EFSA ένα έγγραφο με κατευθυντήριες γραμμές για τα φυτοφάρμακα, το οποίο θα ορίζει δοκιμές πριν από την έγκρισή τους με σκοπό την προστασία των πεταλούδων, των σκόρων και των συρφίδων·
26. υπογραμμίζει ότι η παρουσία των οικοτόπων των επικονιαστών αυξάνει την παραγωγική απόδοση των χωραφιών·
27. καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει όρια για τον στόχο της ΚΓΠ που αφορά την αύξηση της παραγωγικότητας, να ρυθμίσει τις πρακτικές εντατικής καλλιέργειας και να ενθαρρύνει τη χρήση μέτρων οικολογικού προσανατολισμού που να βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τον οικότοπο και τον χώρο βοσκής για τους επικονιαστές και να καταπολεμούν την ομογενοποίηση των τοπίων·
28. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη χρήση της βοσκής και των βοσκοτόπων, συμπεριλαμβανομένων των δασώδων βοσκοτόπων και άλλων γεωργοδασοκομικών συστημάτων, ως σημαντική προϋπόθεση για τη δημιουργία υποστρωμάτων φωλιάσματος, αναπαραγωγής και διαχείμασης για τους επικονιαστές, και σε συνέργεια με τη διατήρηση των ποολιβαδικών κοινοτήτων υψηλής φυσικής αξίας που προορίζονται για βοσκή και για παραδοσιακές μορφές εκτατικής κτηνοτροφίας·
29. τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η αμειψισπορά, η χρήση ισχυρών ποικιλιών και η μηχανική καταπολέμηση των ζιζανίων/βιολογικός έλεγχος των επιβλαβών οργανισμών θα συμβάλουν στην αποκατάσταση των οικοτόπων των επικονιαστών, ενώ τα μεγάλα χωράφια με μονοκαλλιέργειες συμβάλλουν στη μείωση των επικονιαστών·
30. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν τις οικολογικές υποδομές που αναδημιουργούν και αποκαθιστούν τα μωσαϊκά των οικοτόπων και τη λειτουργική συνδεσιμότητα για τους επικονιαστές στα αγροτικά και αστικά τοπία·
31. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν την διατήρηση των θαμνοστοιχιών που τυγχάνουν ορθής διαχείρισης καθώς και την ιδέα των ζωνών ανάσχεσης, συμπεριλαμβανομένων των χορτωδών/ανθοφόρων ζωνών κατά μήκος υδάτινων ρευμάτων και περιοχών με πολυετή άνθη ως μέτρα που ενισχύουν τη βιοποικιλότητα προκειμένου να προστατευθούν οι ευκαιρίες βοσκής και οι οικότοποι για τους επικονιαστές, καθώς και για να εξασφαλιστεί καλύτερος έλεγχος της διάβρωσης σε αγροτικές, ημιαστικές και αστικές περιοχές·

32. καλεί τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν την έγκαιρη καταχώριση στον ενωσιακό κατάλογο των ειδών που αποτελούν κίνδυνο για τους επικονιαστές, να ανταποκρίνονται ταχέως στον έλεγχο και να εξαλείφουν αυτά τα είδη, να εντείνουν την επαγρύπνηση και να λαμβάνουν περιοριστικά μέτρα όταν εντοπίζονται οδοί·
33. καλεί την Επιτροπή να προτείνει μέτρα που θα συμβάλουν στην καταπολέμηση της πίεσης που αντιμετωπίζουν οι επικονιαστές, η οποία οφείλεται ενδεχομένως στην εγκατάλειψη των γεωργικών γαιών·
34. τονίζει ότι πρέπει να θεσπιστούν αποτελεσματικά μέτρα βιοασφάλειας για τα φυτά σε γλάστρες και το χώμα πριν από τη μετακίνησή τους σε σημαντικές αποστάσεις και ενθαρρύνει τους δημόσιους φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση των πράσινων περιοχών να χρησιμοποιούν τοπικά φυτά, μεγιστοποιώντας έτσι το όφελος για τους τοπικούς επικονιαστές και ελαχιστοποιώντας τη διάδοση χωροκατακτητικών ξένων ειδών·
35. καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ στα φυτά σε γλάστρες που είναι φιλικά προς τους επικονιαστές και που εμφανίζουν τον τόπο προέλευσής τους, είναι τοποθετημένα σε βιώσιμο δοχείο, δεν χρησιμοποιούν τύρφη και δεν περιέχουν εντομοκτόνα·
36. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίζουν τον τομέα της μελισσοκομίας μέσω ενίσχυσης των ελέγχων στις εισαγωγές ώστε να αποφεύγεται η εισαγωγή νοθευμένου μελιού και μέσω της θέσπισης υποχρεωτικής σήμανσης της προέλευσης του μελιού με τα ονόματα όλων των χωρών για τα μείγματα μελιού·
37. ζητεί την προώθηση και ανάπτυξη οικοτόπων επικονιαστών στις αστικές περιοχές·

Έρευνα, κατάρτιση και εποπτεία

38. επιμένει, συγκεκριμένα, όσον αφορά τις μέλισσες (*Apis mellifera*), στη σημασία του ρόλου της έρευνας σχετικά με τις αιτίες μείωσης του προσδόκιμου ζωής των βασιλισσών, που αποτελεί ανησυχητικό φαινόμενο·
39. υπογραμμίζει ότι το ερευνητικό πρόγραμμα της πρωτοβουλίας δε λαμβάνει καθόλου υπόψη τα βασισμένα σε αποτελέσματα προγράμματα στα οποία είναι ενσωματωμένη η παρακολούθηση και τα οποία θα μπορούσαν να αποδειχτούν χρήσιμα, καλύπτοντας εν μέρει τις ανάγκες για παρακολούθηση, και να παράσχουν σχετικά κίνητρα για τους γεωργούς· τονίζει ότι τα προγράμματα αυτά μπορούν να δρομολογηθούν πιλοτικά και να ενισχυθούν στο πλαίσιο διάφορων χρηματοδοτικών μέσων και πολιτικών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ΚΓΠ·
40. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αυξήσουν τη χρηματοδότηση για τη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα για τους επικονιαστές και την ανάπτυξη θεραπειών κατά των νέων ασθενειών, παρασίτων και ιών που τα επηρεάζουν, και να επενδύσουν στην ενίσχυση και επέκταση της δεξαμενής ταξονομικής εμπειρογνωμοσύνης, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος-πλαίσιου της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία· ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην έρευνα πεδίου και στους επικονιαστές εκτός των κοινών μελισσών και των πεταλούδων·

41. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μια συστηματική και τυποποιημένη παρακολούθηση υπό πραγματικές συνθήκες των άγριων επικονιαστών και των βασικών πιέσεων που αντιμετωπίζουν, προκειμένου να εκτιμηθεί το μέγεθος της μείωσης των επικονιαστών και τα αίτια της και να καταστεί δυνατή η πλήρης αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των σχετικών ενωσιακών και εθνικών πολιτικών·
42. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την ενσωμάτωση των χρηματοδοτικών αναγκών για την παρακολούθηση των άγριων επικονιαστών στα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ, προκειμένου να εξασφαλιστούν αξιόπιστα δεδομένα για την θέσπιση ενός δείκτη της ΚΓΠ σχετικά με τους επικονιαστές, σύμφωνα με τη δέσμευση που ανελήφθη στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τους επικονιαστές·
43. θεωρεί ότι είναι σκόπιμο να υποστηριχθεί η οικολογική καινοτομία¹⁶ στη γεωργία και να ενθαρρυνθούν οι εταιρικές σχέσεις με τον ακαδημαϊκό κόσμο και η συνεργασία με τους ερευνητές διαφόρων τομέων, προκειμένου να υποστηριχθεί η ανάπτυξη φυτοφαρμάκων χαμηλού κινδύνου που είναι αβλαβή για τους επικονιαστές·
44. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν την επιστήμη των πολιτών που εστιάζει στην καταγραφή και παρακολούθηση των επικονιαστών και την κατάρτιση των μελισσοκόμων σε όλα τα κράτη μέλη με στόχο την προώθηση μιας μη παρεμβατικής ενωσιακής εποπτείας των μελισσών μέσω της ανάπτυξης δεικτών ζωτικότητας των αποικιών·
-
- ◦
45. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

¹⁶ Ορίζεται από την Επιτροπή ως κάθε καινοτομία που οδηγεί σε σημαντική πρόοδο προς τον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της μείωσης των επιπτώσεων των τρόπων παραγωγής μας στο περιβάλλον, της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της φύσης στις περιβαλλοντικές πιέσεις ή της πιο αποδοτικής και υπεύθυνης χρήσης των φυσικών πόρων.